

holdene i Norge, ville vist ogsaa kunne have Leilighed til at drage Slutninger deraf, som kunne have nogen Værdi; men for mig have dog de Erfaringer, der kunne hentes her fra Danmark, en langt større Værdi. Jeg har kjendt Bondestanden meget nøie ud over det Tidrum, som den ærede Rigsdagsmand anførte; jeg veed, at naar man gaaer tilbage til Aarene Attenhundrede nogle og Tyve — længere behøver man ikke at gaae tilbage — da var det paa ingen Maade sjældent, at der paa Torvedagene fandt de blodigste Slagsmaal Sted mellem de Bønder, der kom paa Torvet; det var Noget, der jævnlig fandt Sted, og Slagsmaalene vare en Følge af Drukkenhed. De, som dengang udmærkede sig blandt Bondestanden, udmærkede sig ofte derved, at de førte det vildeste Liv, de vare de dygtigste Slagsbrødre og kunde drikke ledst; det var de Egenstaber, som dengang udmærkede de Bønder, som gave Tønen an. Siden den Tid fabrikeres der vistnok en større Mængde Brændeviin, men Udrueligheden er i en mærkelig Grad tiltagen. Den, som nu kjender Bondestanden, og seer den komme til Byen, vil vide, at det er ganske andre Egenstaber, der nu maae udmærke en Bonde, der skal give Tønen an blandt sine Jævnlinge. Den, som kjender Bondestanden nu, vil indrømme, at dette er et Factum, som ikke kan nægtes, og det stiller jeg ligeoverfor alle Erfaringer fra Norge. Det er i Sandhed dog Noget, der ligger os nærmere.

Nu at foretage Forandring i den bestaaende Lovgivning; under hvilken Forholdene saaa heldigt have udviklet sig, troer jeg ikke, at der er nogen Anledning til.

Gomard: Da § 63 var under Forhandling, forekom det mig ikke fuldkommen klart, hvorfor man vilde have, at Kjøbmændene skulde have Ret til at erhverve Borgerkab som Værtshusholdere. Nu, da vi ere komne til § 77, kan jeg meget godt forstaae det; thi derefter ville ikke een, men samtlige Kjøbmænd i Provindsbyerne være nødsagede til at kjøbe sig et saadant Værtshusholderborgerkab, og hvad bliver saa Følgen deraf? Naar jeg f. Ex. tager den lille By Nyborg, saa har den ikke mindre end henved 30 Kjøbmænd, og man saaer altsaa henved 30 Værtshusholdere flere, end der allerede forud er der — jeg vil nu meget gjerne indrømme, at en stor Deel af disse Værtshusholdere ikke ville orive det i større Omfang, end de hidtil have gjort, men det kunde være, at flere, især af de mindre Kjøbmænd, som ere nødsagede til at kjøbe sig Værtshusholderborgerkab, ville holde Værtshuus; det kan man ikke formene dem. Derfor man altsaa ved Bestemmelserne i § 77 vil naae det Maal, at indskrænke Afdgangen til med Lethed at kunne sidde paa et Sted og drikke Brændeviin, saa har man accurat naaet det lige Modsatte.